

R

**HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH
VIỆN XÃ HỘI HỌC VÀ TÂM LÝ LÃNH ĐẠO, QUẢN LÝ
BỘ MÔN TÂM LÝ LÃNH ĐẠO, QUẢN LÝ**

**TỔNG QUAN KHOA HỌC
ĐỀ TÀI CẤP BỘ NĂM 2005 - 2006**

**ẢNH HƯỞNG CỦA NHỮNG YẾU TỐ TÂM LÝ TRONG ĐỘI NGŨ
CÁN BỘ CÔNG CHỨC ĐẾN CẢI CÁCH HÀNH CHÍNH Ở MỘT SỐ
TỈNH ĐỒNG BẰNG SÔNG HỒNG – THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP**

**CHỦ NHIỆM ĐỀ TÀI: TS VŨ ANH TUẤN
THƯ KÝ ĐỀ TÀI: TH.S TRẦN NHẬT DUẬT
CƠ QUAN CHỦ TRÌ: BỘ MÔN TÂM LÝ – VIỆN XHH&TLLĐQL**

HÀ NỘI, 2006

6026

2578106

25- Viện nghiên cứu hành chính: Một số thuật ngữ hành chính. Nxb Thế giới, H, 2000.

III/ Danh mục các tạp chí:

1- Hoàng Chí Bảo: Bàn thêm về giải pháp cải cách hành chính ở nước ta hiện nay, Tạp chí Quản lý Nhà nước số 1/2001.

2. Hoàng Chí Bảo: Hệ thống chính trị và sự ổn định chính trị trong những năm đổi mới – thành quả và kinh nghiệm. T/c Lý luận chính trị số 4/2005.

3. Vương Văn Biện: Đổi mới tổ chức hoạt động của chính quyền cấp xã. T/c Cộng sản số 11/1994.

4- Nguyễn Xuân Bình: Bàn về các nguyên tắc quản lý hành chính Nhà nước. T/c Tổ chức Nhà nước, 2002.

5- Trần Ngọc Hiền: Đổi mới nhận thức về Nhà nước – giải pháp hàng đầu thúc đẩy cải cách hành chính, Tạp chí Quản lý Nhà nước số 1/2002.

6- Nguyễn Thị Ngọc Huyền: Xu hướng cải cách bộ máy hành chính địa phương, Tạp chí Kinh tế và phát triển số 12/2003.

7- Phan Văn Khải: Đẩy mạnh cải cách hành chính, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của bộ máy hành chính Nhà nước. T/c Quản lý Nhà nước, số 12 năm 2001.

8- Phan Văn Khải: Nâng cao hiệu quả cải cách hành chính, chinh đốn kỷ cương trong bộ máy Nhà nước. T/c Tổ chức Nhà nước số 11 năm 2002.

9- Nguyễn Khánh: Đổi mới, hoàn thiện tổ chức bộ máy, phương thức hoạt động của cơ quan hành chính Nhà nước các cấp. T/c Cộng sản số 35/ 2002.

10- Đặng Thanh Sơn: Tăng cường pháp chế xã hội chủ nghĩa trong lĩnh vực xử lý vi phạm hành chính ở nước ta. Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Nhà nước pháp luật; H, 2003;

11- Quách Đức Pháp: Cải cách hành chính về thuế và hải quan giai đoạn 2001 – 2004. T/c Cộng sản số 20 tháng 10/2005.

12- Thang Văn Phúc: Thực hiện chương trình tổ thể cải cách hành chính – một số kết quả, tồn tại và giải pháp. T/c Tổ chức Nhà nước, số 7 năm 2002.

13- Phạm Đức Tài: Phân cấp quản lý Nhà nước theo chương trình cải cách hành chính Nhà nước của nước ta hiện nay qua thực tiễn của thành phố Hà Nội, Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Nhà nước pháp luật, H, 2001;

14- Vũ Văn Thái: Bàn về bước đột phá cải cách tổ chức bộ máy chính phủ và cán bộ các cơ quan ngang bộ trong tư duy hành chính mới. T/c Tổ chức Nhà nước, số 5 năm 2002.

15. Nguyễn Văn Thảo: Chính quyền xã với tiến trình đổi mới, phát triển kinh tế, phát huy dân chủ dưới góc độ quản lý hành chính. T/c Công sản số 4/1994.

16- Đỗ Quang Trung: Cải cách hành chính: Những kết quả đạt được và phương hướng trong thời gian tới. T/c Nghiên cứu lập pháp, số 1 năm 2003.

17- Nguyễn Quốc Tuấn: Quan hệ giữa cải cách hành chính và thực hiện dân chủ ở cơ sở trong công cuộc đổi mới. T/C Triết học – 2003.

18- Nguyễn Huy Tuy: Tìm hiểu chủ trương của Đảng ta về cải cách hành chính Nhà nước trong thời kỳ đổi mới số 4/2001.

19- Trần Đình Ty: Cải cách tài chính công – thực trạng và những vấn đề đặt ra. T/c Lý luận chính trị, số 9/2004

20- Bùi Thế Vĩnh: Mô hình cải cách hành chính “ một cửa, một dấu” cấp quận, huyện tại thành phố Hồ Chí Minh số 1/2003.

MỘT SỐ THÔNG TIN VỀ KHÁCH THỂ NGHIÊN CỨU CỦA ĐỀ TÀI

STT	Nội dung	Cán bộ, công chức	Tỷ lệ	Người dân địa phương	Số lượng
1	Tỉnh: a) Hà Nam: b) Hải Dương: c) Bắc Ninh: d) Hà Tây: e) TPHCM: Total:	200 200 84 106 151 741	27,0% 27,0% 11,3% 14,3% 20,4% 100,0%	Tỉnh: a) Hà Nam b) Bắc Ninh c) Hải Dương Total: 198	58 90 50
	Vùng: a) ĐBSH: b) TPHCM:	590 151			
2	Giới tính: a) Nam b) Nữ Total:	517 224 741	69,8% 30,2% 100,0%	Nam: Nữ:	120 78
	Đảng viên ĐCSVN: a) Là đảng viên ĐCSVN: b) Chưa đảng viên:	614 127	82,9% 17,1%		
3	Trình độ văn hóa: a) Trung học cơ sở: b) PTTH, Trung cấp, Cao đẳng, Đại học	55 686	7,4% 92,6%	Trình độ văn hóa: a) Cấp 1, 2: b) PTTH, Trung cấp, Cao đẳng, Đại học	32 166
	Tổng:	741	100%		198

PHIẾU HỎI Ý KIẾN

Để tiếp tục đẩy mạnh công cuộc cải cách hành chính (CCHC), chúng tôi mong nhận được ý kiến của đồng chí về vấn đề này. Đồng chí hãy đánh dấu X vào ô phù hợp với nhận định của mình.

Câu 1: Đơn vị đồng chí đang làm công việc thuộc sự quản lý của UBND cấp:

- Tỉnh, thành phố - Huyện, quận - Xã, phường

* Đồng chí phụ trách lĩnh vực nào dưới đây:

- Quy hoạch, kế hoạch, thống kê - Tài chính, vật giá, ngân hàng
 - Nông nghiệp, ruộng đất, thủy lợi - Xây dựng, nhà đất, đô thị
 - Công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp - Lao động, thương binh, xã hội
 - Thương nghiệp, dịch vụ và quản lý thị trường, thuế - Văn hoá - xã hội (giáo dục, y tế...)
 - Giao thông vận tải - Khoa học kỹ thuật
 - Nội chính

Câu 2: Theo đồng chí, CCHC ở địa phương mình hiện nay là công việc:

- Cần thiết và cấp bách - Chưa cần thiết lắm
 - Cần thiết nhưng chưa cấp bách

* Để CCHC đạt hiệu quả tốt, theo đồng chí cán bộ công chức cần có phẩm chất và năng lực quan trọng gì:

1- Có kiến thức quản lý hành chính nhà nước	☒	9- Sẵn sàng để đạt lên cấp trên khi thấy công việc bất hợp lý	☒
2- Chuyên môn vững vàng	☒	10- Sáng tạo, thích đổi mới	☐
3- Có kiến thức về kinh tế thị trường	☐	11- Chịu khó lắng nghe ý kiến người khác	☒
4- Nắm vững luật pháp cần cho lĩnh vực công tác	☒	12- Cẩn thận	☐
5- Hiểu mục tiêu, yêu cầu của CCHC	☐	13- Tận tụy với công việc	☐
6- Kỹ năng thực thi công việc thành thạo	☐	14- Tôn trọng nhân dân, hiểu lòng dân	☒
7- Có kỹ năng giao tiếp tốt	☐	15- Có tinh thần hợp tác với đồng nghiệp	☐
8- Biết phát hiện những bất hợp lý trong công việc	☒	16- Yêu nghề	☐
		17- Thích học hỏi	☐
		18- Ý thức tổ chức kỷ luật	☒

Trong 18 điểm nêu trên, những điểm nào đã có biểu hiện TỐT ở ĐA SỐ cán bộ nơi đồng chí đang công tác? Xin hãy khoanh tròn O số thứ tự của các đặc điểm đó.

Câu 3: Đồng chí đã được phổ biến văn bản nào dưới đây? Nếu đã biết xin ghi rõ nội dung văn bản nói về vấn đề vấn đề gì.

- Pháp lệnh cán bộ công chức (có bổ sung, sửa đổi năm 2003)

- Nghị định ND95/1998/NĐCP về vấn đề:
- Nghị quyết NQ38/CP về vấn đề:
- Quyết định 181/2003/QĐ - Ttg về vấn đề:
- Quyết định 142/2001/QĐ- Ttg về vấn đề:
- Văn bản khác về CCHC:

Câu 4: UBND nơi đồng chí công tác đã thực hiện CCHC như thế nào?

		Đã thực hiện	Chưa thực hiện	Không rõ đã thực hiện chưa
1	Rà soát, loại bỏ văn bản không phù hợp.	x		
2	Sắp xếp lại bộ máy gọn nhẹ, hiệu quả hơn	x		
3	Thực hiện khoán chi hành chính	x		
4	Thực hiện cơ chế "một cửa một dấu"	x		
5	Đổi mới khâu tuyển chọn cán bộ	x		
6	Đánh giá, khen thưởng, kỷ luật cán bộ đảm bảo khách quan, công khai, công bằng.	x		

Câu 5: Trong các nội dung trên, nếu nội dung nào chưa thực hiện được là do:

- Chưa có sự chỉ đạo của cấp trên - Thiếu kinh phí để thực hiện
- Lãnh đạo ngại triển khai thực hiện - Lợi ích của đơn vị bị ảnh hưởng
- Trình độ của cán bộ công chức yếu
- Nguyên nhân khác (xin ghi rõ):

Câu 6: Sau khi UBND nơi đồng chí công tác thực hiện sắp xếp lại bộ máy hành chính, đồng chí nhận thấy:

1. Phân công chức năng, nhiệm vụ dành cho đơn vị mình:

- Rõ ràng, hợp lý - Vẫn còn chồng chéo

2. Về phân công nhiệm vụ giữa các thành viên trong đơn vị mình:

- Rất hợp lý - Hợp lý - Tương đối hợp lý

- Chưa hợp lý - Khó trả lời

3. Về công việc của bản thân.

- Quá tải so với trước đây - Không thay đổi

- Nhiều hơn nhưng vẫn làm được - Giảm đi

3. Hiện nay, nếu công việc của đơn vị ách tắc, sai sót thì có thể quy trách nhiệm chính thuộc về ai không.

- Rất dễ - Dễ

- Khó - Rất khó - Không thể

Nếu có ý kiến khác xin đồng chí nêu vào đây:

.....

.....

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA HỒ CHÍ MINH

TÓM TẮT TỔNG QUAN KHOA HỌC
ĐỀ TÀI CẤP BỘ NĂM 2005 - 2006

**ẢNH HƯỞNG CỦA NHỮNG YẾU TỐ TÂM LÝ TRONG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ,
CÔNG CHỨC ĐẾN CẢI CÁCH HÀNH CHÍNH Ở MỘT SỐ TỈNH ĐỒNG BẰNG
SÔNG HỒNG - THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP**

CHỦ NHIỆM ĐỀ TÀI: TS VŨ ANH TUẤN
THƯ KÝ ĐỀ TÀI: TH.S TRẦN NHẬT DUẬT
CƠ QUAN CHỦ TRÌ: BỘ MÔN TÂM LÝ - VIỆN XHH&TLLĐQL

Hà nội, 2006

6026 - T
2578/06

MỞ ĐẦU

Tính cấp thiết của đề tài

Xuất phát từ thực trạng nền hành chính của nước ta khi chuyển sang kinh tế thị trường, đặc biệt trong xu thế thời đại với sự hợp tác quốc tế và hội nhập - cải cách hành chính nói chung, các tỉnh đồng bằng sông Hồng nói riêng sau gần 15 năm tiến hành đã khẳng định tính tất yếu và sự cần thiết của nó. Dưới sự lãnh đạo của Đảng - công cuộc cải cách hành chính sau gần 15 năm qua (1991 - 2005) đã góp phần đáng kể vào sự nghiệp đổi mới và tăng trưởng kinh tế - xã hội cho nước nhà...và hiện tại, cải cách hành chính vẫn đang khẳng định vai trò của mình trong những giai đoạn phát triển tới của đất nước. Những thành tựu đã đạt được trong cải cách hành chính được khái quát sau:- Về chức năng và phương thức hoạt động của các cơ quan trong hệ thống hành chính từ Chính phủ, các Bộ, ngành trung ương đến uỷ ban nhân dân các cấp đã có những chuyển biến tích cực, phát huy hiệu lực trong các lĩnh vực quản lý nhà nước: Cơ cấu tổ chức bộ máy của chính phủ và cơ quan hành chính các cấp cũng được sắp xếp, kiện toàn, tinh giản hơn trước; Các thể chế hành chính cũng được đổi mới trên các lĩnh vực mà trước hết là hình thành thể chế kinh tế phù hợp với yêu cầu phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; Việc quản lý, sử dụng cán bộ công chức cũng từng bước đổi mới trên cơ sở chấp hành và thực hiện tốt các quy định của pháp lệnh công chức như: tuyển chọn, đánh giá, thi nâng ngạch, khen thưởng, kỷ luật đến đào tạo và đảm bảo các chế độ, chính sách...

Những kết quả đáng khích lệ đó đã góp phần không nhỏ vào tốc độ tăng trưởng và phát triển kinh tế - xã hội trong những năm qua. Song bên cạnh đó, những tồn tại, thiếu sót trong cải cách hành chính cũng đang gây ảnh hưởng kìm hãm tốc độ phát triển chung.

Xuất phát từ nền hành chính nhà nước còn mang dấu ấn của cơ chế quản lý tập trung, quan liêu, bao cấp nên chưa đáp ứng được những yêu cầu cơ bản của một nhà nước của dân, do dân và vì dân trong điều kiện phát triển mới. Cụ thể là: - “Chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước của bộ máy hành chính trong nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa chưa được xác định thật rõ ràng và phù hợp; sự phân công, phân cấp giữa các ngành, các cấp, chưa thật rành mạch.

- Hệ thống thể chế hành chính chưa đồng bộ, chồng chéo và thiếu thống nhất; thủ tục hành chính trên nhiều lĩnh vực còn rườm rà, phức tạp, trật tự, kỷ cương chưa nghiêm.

- Tổ chức bộ máy còn công kênh, nhiều tầng nấc; phương thức quản lý hành chính vừa tập trung quan liêu lại vừa phân tán, chưa thông suốt, chưa có những cơ chế, chính sách tài chính thích hợp với hoạt động của các cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp và các tổ chức làm dịch vụ công.

- Đội ngũ cán bộ, công chức còn nhiều điểm yếu về phẩm chất, tinh thần trách nhiệm, năng lực chuyên môn, kỹ năng hành chính; phong cách làm việc chậm đổi mới, tề quan liêu tham nhũng, sách nhiễu nhân dân tiếp tục diễn ra nghiêm trọng trong một bộ phận cán bộ, công chức.

- Bộ máy hành chính ở các địa phương và cơ sở chưa thực sự gắn bó với dân, không nắm chắc được các vấn đề nổi cộm trên các địa bàn, lúng túng, bị động khi xử lý các tình huống phức tạp.”² (*Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước giai đoạn 2001 – 2010 và các văn bản triển khai*)

Trong những thành tựu và những tồn tại chung về cải cách hành chính được khái quát trên - cải cách hành chính ở các tỉnh đồng bằng sông Hồng có vị trí quan trọng và phản ánh tính đặc trưng. Xuất phát từ yếu tố lịch sử – xã hội mang tính địa lý vùng và là một khu vực kinh tế, chính trị, văn hoá - xã hội trọng điểm của các tỉnh phía bắc nói riêng, cả nước nói chung – vai trò cải cách hành chính ở đồng bằng sông Hồng không chỉ trong phạm vi vùng mà còn ảnh hưởng có ý nghĩa quốc gia... Là một vùng văn hoá châu thổ thuộc đồng bằng bắc bộ - đồng bằng sông Hồng có một lịch sử văn hoá lâu đời. Các cư dân đồng bằng sông Hồng tự hào về một vùng đất văn hiến có truyền thống từ lịch sử dựng nước và giữ nước. Và với sự hiện diện của Hà nội – thủ đô (đầu não của đất nước), do đó đồng bằng sông Hồng được xác định như một đại diện có tầm vóc quốc gia...

Bên cạnh những thành tựu đạt được của 15 năm qua, cải cách hành chính của đồng bằng sông Hồng cũng đang đặt ra những tồn tại nhất định, trong đó ảnh hưởng của những yếu tố địa lý, lịch sử – xã hội mang tính khu vực tác động đến tâm lý con người, đặc biệt đến tâm lý đội ngũ cán bộ, công chức trong lĩnh vực quản lý công quyền được xác định như một nguyên nhân cơ bản. Do vậy, để cải cách hành chính thực sự có hiệu lực trong kiện toàn bộ máy quản lý nhà nước góp phần vào tiến trình phát triển kinh tế – xã hội ở các tỉnh đồng bằng sông Hồng trong thời kỳ đổi mới rất cần thiết nghiên cứu “*Ảnh hưởng của những yếu tố tâm lý đội ngũ cán bộ, công chức đến cải cách hành chính...*” Sự lựa chọn vấn đề nghiên cứu và tính cấp thiết của đề tài ... trước hết từ những lý do đó.

- Tình hình nghiên cứu.

Đã có nhiều công trình nghiên cứu về cải cách hành chính, song phần lớn các công trình về cải cách hành chính được nghiên cứu chủ yếu từ góc độ hành chính và pháp luật. Có thể lược khảo qua một số công trình cơ bản: Lê Chi Mai – Cải cách dịch vụ công ở Việt Nam. Nxb CTQG. H. 2003; Nguyễn Ngọc Hiến – Các giải pháp thúc đẩy cải cách hành chính ở Việt Nam. Nxb CTQG, H. 2001; Nguyễn Quốc Tuấn – Quan hệ giữa cải cách hành chính với thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở trong công cuộc đổi mới. Tạp chí Triết học số 1. 2003; Đỗ Quang Trung – Cải cách hành chính – những kết quả đạt được và phương hướng trong thời gian tới. Tạp chí nghiên cứu pháp luật. H2003; Đỗ Quang Trung – Cải cách hành chính nhà nước và những vấn đề đặt ra hiện nay. Tạp chí quốc phòng toàn dân. số 3/2002; Nguyễn Xuân Bình – Bàn về nguyên tắc quản lý hành chính nhà nước. Tạp chí tổ chức nhà nước. Số 6. 2002; Thang Văn Phúc – Thực hiện chương trình tổng thể cải cách hành chính – một số kết quả, những tồn tại và giải pháp. Tạp chí tổ chức nhà nước. Số 7/ 2002; Nguyễn Đức Mạnh – Vai trò của công tác tổ chức trong cải cách hành chính. Tạp chí thanh tra. Số 9/ 2002; Nguyễn Sỹ Dũng - Chính trị của cải cách hành chính . Tạp chí tia sáng. số 9/ 2002; Trần Ngọc Hiến - Đổi mới nhận thức về nhà nước -- giải pháp hàng đầu thúc đẩy cải cách hành chính nhà nước. Tạp chí quản lý nhà nước số 1/ 2001; Hoàng Chí Bảo – Bàn thêm về cải cách hành chính ở nước ta hiện nay. Tạp chí quản lý nhà nước số 1/2001; Nguyễn thị Ngọc Huyền – Xu hướng cải cách bộ máy hành chính địa phương. Tạp chí kinh tế và phát triển. Số 12/ 2002... và nhiều tác giả khác. Trong các công trình trên các tác giả đã khái quát và có đề cập đến ảnh hưởng của các yếu tố tâm lý – nhận thức trong đội ngũ cán bộ, công chức song chưa có một công trình nào nghiên cứu một cách cơ bản, hệ thống. Theo chúng tôi – một trong những tác động quan trọng đến sự thành, bại của công cuộc cải cách hành chính ở nước ta hiện nay nói chung, đồng bằng sông Hồng nói riêng là sự ảnh hưởng từ những yếu tố tâm lý của đội ngũ cán bộ, công chức, trước hết trong bộ máy hành chính nhà nước. Do vậy: rất cần tổ chức nghiên cứu một cách cơ bản, có tính hệ thống về “ảnh hưởng của những yếu tố tâm lý trong đội ngũ cán bộ, công chức đến cải cách hành chính nói chung ở một số tỉnh đồng bằng sông Hồng nói riêng...” Hy vọng sẽ là một đề tài có giá trị về lý luận và thực tiễn góp phần khiêm tốn vào công cuộc cải cách hành chính mà Đảng và nhà nước ta đang tiến hành.